

Görüşler - Okuyucu Mektupları

Opinion Papers - Letters

Kütüphaneciliğimizin Sorunları ve Çözüm Önerileri Hakkında Türk Kütüphaneciler Derneği'nin Görüşleri*

Türk Kütüphaneciler Derneği 1949 yılında kurulmuş ve 1972 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile kamu yararına çalışan dernekler arasına alınmıştır. Derneğimiz 1952 yılından beri çıkardığı mesleki dergisi "*Türk Kütüphaneciliği*" (eski adı *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*) ve 20'nin üzerindeki kütüphanecilik konusundaki çeşitli yayınlarla meslektaşlarımızın bilgi ve görgülerinin artmasına katkıda bulunmaktadır. Bunlara ek olarak yurt çapına dağılmış 44 şubesi, 3000'in üzerinde kayıtlı üyesi ile (bu üyelerin büyük çoğunluğu Kültür Bakanlığı'na bağlı birimlerde çalışmaktadır) kütüphanecilik mesleğini daha ileri düzeye erdirmeye çaba göstermektedir. Bu çabalar sonucunda halkımızın okuma alışkanlığı kazanmasına ve bilgi edinmesine katkıda bulunurken toplumumuza, bilgi toplumu olma ve çağı yakalama yönünde de katkı sağlamaya çalışmaktadır. Bunu yaparken hiçbir maddi menfaat gütmeyen sadece meslek bilinci ve inancı ile gönüllü bir gayret göstermektedir. Bu çalışmalar sonucunda tek hedefe: Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan kütüphaneler ve kütüphanecilik mesleğinin topluma mal edilmesi ve insanlarımızın eğitim ve kültür seviyelerinin yükseltilmesidir.

Bu hedeften hareketle Türk Kütüphaneciliği hakkında yapılması gerekenler konusunda dilekelerimizi kısaca özetlemek istiyoruz:

1. Ülkemizde kütüphanelerin tarihi Osmanlı İmparatorluğu'nda Fatih dönemine kadar dayandırılmakla birlikte kütüphanecilik mesleği genç sayılabilecek bir meslektir. Ülkemizde kütüphanecilik eğitimi üniversite düzeyinde 1952 yılında başlamıştır. Bugün üç üniversitemizde bulunan kütüphanecilik bölümlerinden her yıl onlarca öğrenci mezun olarak meslek hayatına atılmaktadır. Bu nedenle kütüphanelerle ilgili üst yönetim kadrolarına ya-

* TKD Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan ve Kültür Bakanlığı'na gönderilen rapor.

pılan atamalarda öncelikle güçlü bir mesleki alt yapısı olan kütüphanecilere öncelik verilmelidir. Nasıl tıp eğitimi alan bir doktorun hakimlik yapması beklenemez ise **kütüphanecilik eğitimi almamış birinden de kütüphanecilik hizmeti beklenemez.**

2. Halk kütüphanelerine yeterli personel alımı için kadro sağlanmalı ve açılacak kütüphaneci sınavına sadece kütüphanecilerin girmelerine olanak tanınmalıdır.

3. Kütüphane hizmetleri ve kütüphanecilerin özlük haklarını yasa güvencesi altına alacak bir "Kütüphaneler Kanunu"nun çıkarılması sağlanmalıdır.

4. Değiştirilmesi, uzun zamandır gösterilen çabalara rağmen gerçekleştirilememiş olan 1934 tarih ve 2527 sayılı *Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu*'nun yerine günün şartlarına uygun olarak hazırlanacak ve yalnız basma yazı ve resimleri değil, günümüz teknolojisinin verimi olan bütün fikir ve sanat eserlerinin değerlendirilmesini kapsam içine alacak yeni bir "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu"nun çıkarılması için çalışmalara başlanmalıdır.

5. Özellikle, kıt imkanlarla hizmet vermeye çalışan halk kütüphaneleri binalarının kütüphanecilik hizmetleri dışında kullanılmasının önüne geçilmelidir.

6. Ülkemizin tek ve en büyük kütüphanesi olan Milli Kütüphane yeterli ve nitelikli personel ile desteklenmelidir. Milyarlarca Türk Lirası harcanarak kurulan bilgisayar sistemi kalifiye personelin azlığı nedeniyle çalıştırılmama tehlikesi ile karşı karşıyadır.

7. Özellikle Kültür Bakanlığı'na bağlı birimlerde çalışan kütüphaneciler belirli bir deneyim kazandıktan sonra haklı olarak daha iyi imkânlar bularak başka kuruluşlara gitmektedirler. Bunun önüne geçmek için bu kadrolarda çalışanlara daha iyi imkanlar sağlayarak bağlı bu kütüphaneleri böylesine güç bir durumdan kurtarılmalıdır. Bunun için kısa vadede hak edenlere 657 sayılı kanun çerçevesinde sözleşmeli uzman ve uzman yardımcılığı (DPT, Hazine Dış Ticaret ve Başbakanlık örneklerinde olduğu gibi) kadrolarının sağlanması yolları aranmalıdır. Bununla birlikte kütüphanecilerin yan ödeme puanları, öğrenimleri ve gördükleri önemli kültür hizmeti ile bağdaşır durumda değildir. Özellikle, Kültür Bakanlığının öteki (müzeler, vb.) birimlerine göre daha aşağı düzeydedir. Bu farklılığın giderilmesi adil bir yönetimin gereği sayılmak gerekir.

8. Ülkemizde gerekli gereksiz hızlı bir bilgisayarlaşma furyası sürmektedir. Halk kütüphanelerimiz de ne yazık ki bu furya içinde yer almaktadır. Gereksiz kaynak israfının önlenmesi için hiç olmazsa Bakanlığa bağlı kütüphanelerde yazılım ve donanım alımlarında bir standart belirlenmeli ve uygulamalar denetim altına alınmalıdır.

9. 1964 yılında Derneğimiz tarafından başlatılan ve daha sonra Kültür Bakanlığı ile işbirliği içinde kutlanan Kütüphane Haftası başta olmak üzere kütüphanecilik ile ilgili projelerin Kültür Bakanlığı tarafından desteklenmeleri sağlanmalıdır.

10. Üniversitelerimizin kütüphanecilik bölümlerinde okuyan öğrencilere Maliye Bakanlığı nezdinde gerekli girişimlerde bulunarak yeniden öğrenim bursları sağlanmalıdır. Kültür Bakanlığına bağlı kütüphanelerde yapılan stajlarda, öğrencilere Milli Eğitim Bakanlığı'nın staj yapan öğrencilere ödediği biçimde "staj ücreti" ödenmesi yararlı olacaktır. Bu, hem öğrencilerin stajlarını daha şevkle yapmalarına neden olacak hem de kütüphanelerin bu stajlardan sağlayacağı verimi artıracaktır.

11. Kütüphaneler Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan "Kütüphanecilik Dizisi" devam ettirilmeli. Kütüphanecilikle ilgili yayınların artırılması konusuna öncelik verilmelidir.

Yrd. Doç .Dr. Doğan Atılgan
Genel Başkan